

Latweefchu Nwifes.

Nr augstas Gewefchanas = Kummissiones siaku un nowehleschanu.

Nr. 29. Zettortdeenâ 17tâ Juhli 1824.

N o K u r s e m m e s.

(Dividesimts trescha isteifschana.)

6) Talsenes aprinkis.

Pee schi aprinka peederr tschetras kirspehles, prohti Ahrlawas, Talsenes, Sahbiles un Kandawas kirspehles; rohbeschi irr us rihta pussi ar Tukkunes aprinki, us deenas widdus un us wakkara pussi ar Kuldigas aprinki, un us seemela pussi ar masu juhru; semme irr kalnaina, itt ihpaschi us Tukkunes aprinka pussi pee paschas Talsenes un garr Ahbarwu; uppu ne warren dauds, patte ta leelaka irr Ahbarwa ar saweem snuffkeem krasteem pee Kandawas, eeprettim Kalna muischu un pee Sahbiles; Etende, leela Mohja un ta uppe pee Appesgrihw zellahs schinni aprinki; Engures esars, fo gohdigas lassitais jau fa wissu muhsu esaru kehniin pasihst, welkabs garr juhrmallas; masu esaru wehl atrohn pee Ahrlawas un Saffmakkes, pee Laidfes un pee Spahres muischas. Semme now warren flawejama, tatschu Ahrlawas, Kandawas un Sahbiles kirspehles arri ittin labbas semmes atrohn, plawas gan drihs par wissu aprinki ittin leelas un labbas, bet arri dauds purwji, leelas gannibas un meschu papilnam; no Talsenes us Dundangas pussi welkabs ittin lihdsens, bet augsts widdus. Sedsihwotaju parwissam 35,718. Aprinka leelums isness 51 Qjuhdses un 31 Qwerstes; kad nu Tukkunes aprinki gan drihs tikpatt dauds to eedsihwotaju, bet par 13 Qjuhdschim un 31 Qwersti masaks irr, tad lehti warr noprast, fa Talsenes aprinki masak lauschu un rettakas mahjas us tahdu paschu ruhmi gaddahs. Muischu irr parwissam 72, ar 83 lohpu muischahm, itt ihpaschi pulku muischu paschas Talsenes un arri Kandawas flahumâ, bet winnu starpâ dauds maso atrohn. Basnizfungu muischu

irr II; mescha lungu muischu 7. Mahju parwissam 3103. — Pehz teefas grahmatahm schinni aprinki isfehji kweefchu jeb puhru 1434, rudsu 35,554, meeschu 22,453, ausu 18,521, bes ta kahdu pusstreschu tuhkstoschu puhru sirnu, linnu un kannepu. Meestu irr 4, no kurreem jau tappe isteifts (skatt. muhsu Nwifes no ta gadda 1823. Nr. 29. — 7, 8, 9, un 10). Wehl japeeminn to wezzu muhru, fo pee Kandawas reds, tē preeksch 567 gaddeem branga pils tappe usmuhreta, tapatt arri 74 gaddus wehlaqi Sahbiles pils no ta Leelmeijera Monheim, kas Rihges pilfatu bahrgi fohdija, tapehz fa winnam ne gribbeja padohtees, lepni us spizzu kalnu tappe usmuhreta, bet itt ne kahdus muhrus tur wairs ne reds, tee gluschi isfudduschi; turprettim tē weens saimmees, kam tahli no teijenes mahjas, pahri seeku rudsu un waffareju us pils kalna plakkanu galwu isfehji, un fur wezzos laikos schkehpes lihgojahs un spohschi sohmini kusteja, tur taggad lihgojahs un kust labbibas wahrpes, par sihmi, fa zilweku siyraki un lepnaki darbi ar gaddu fiinteneem isjuh, bet Deewa darbi paleek muhschigi. Mehsh gohdigam lassitajam wehl dauds fo warretum eeksch wiffas pateefibas pastahstibt no wezzu laiku notiffunneem, fa pee Kandawas preilene no paganeem tappe laupita, kas pehzaki Ahbarwâ noslihe, fa pee Talsenes ittin wezzos laikos arri pils bijusi, fo Leischi gribbeja peepeschi uswinneht, bet ne warredami, to fahdschi appaksch pils islaupijuschi nodedsinaja, par fo us Kursenmes rohbescheem labbu maksu dabbuta, jo karra spehke, kas no Rihges un Zelgawas ahtrumâ bij atskrehjis, tohs laupitajus fagauidija un teem atnehme wissu Talsenes laupijumu un pascha Leischi kehniina Masekes behlu lihds ar dauds Leischemeem nokawe; bet fo lihds wezzu fenn deenahm pahrgahjuschu karru un

notiffkumu peemineht, jo mas to irr, kas pahrtahdahm leetahm behda, jebfchu tas pahrgahjis laifs muhsu pamahzitais irr us to nahkamu laifku; jo us preekschu meh's itt ne fo ne warram sinnaht, tas nahkams laifs muhsu stulbahm azzim irr un paleek aplahs, bet kas fenn deenahm notizzis, irr ka speegelis ueluhfojams, fur Deewa prahthu un winna pasaul'es waldischanu labbi warr apluhfoht, ja tiffkai to lassitaju buhtu, kas tahbus Deewa rakstus mahf lassih't un kas to darra labprah't.

(Turplifant wairak.)

• No Engurehm.

Eeksch muhsu Latweeschu Alwifschin no pehrna gadda meh's lassam no 39 un 44, kas par labbu fainneeku turrams, un Nr. 50. muns tappe pateikt's, ka Mahlukalna Mikkelis, Wezz-Ewahrdes fainneek's, tas gohda wihrs bijis, pee kurra tahs isteiktas sihmes bij atrohnamas. Lai winna peemineschana paleek augliga eeksch ziltu zilteem. — Kam kunga klauhschana pascham ruh. — parradi naw. — kas darbu zilweks irr — kas jaunai ehkai ihstu grunti leek — kas par lauka sühdeem gahda — kas ne wasajahs pa frohgeem, bet wiffur pat's strahda — kam lohnes pehz naw stihdinsch ar faini preeksch teefas — kas wiffus mahju animatus un rohka darbus pat's proht — dahrsus mihlo un peefohpyj un ihsta laikä pareisi apstrahda — kam spirgti lohpi — kas us zelfu ilgi ne kawejahs — sehklas teefu allaschin ghabba. — lauku weenadi nosehj — kas grahmata's mahf — Bihbeli turra mahjas — paswehtdeen's ne turr — gohda laikä parteeku ne istehrejahs — kam ar pubschlotajeent, pareggu teizejeem un sihneekfeem ne kahda beedriba. — kas besdeewibu un fauna darbus eeksch sawahm mahjahm ne zeesch — behglus ne peeturr — ar schihdeem dauds ne pinnahs — kas naw leek's gudrineek's. Tä eeksch ihseem wahrdeem weena labba fainneeka sihmes Alwif's bij lassamas.

Talents no Dursuppes un Mahlukalna Mikkelis ilgi dsihwohs gohda atminneschana un pelnitä slawä eeksch muhsu Latweeschu Alwifschin, jo rakst's ne suhd! Bet tahdu gohda wihtu muhsu mihlä Kursemme gan wairak biju-

fchi un wehl irr, bet winnu darbi un nahwi retteem sinnami tappusch'i, jo lihds schim Alwif'ses truhke. — Pee tahdeem gohda fainneekfeem, ka winni diwi irr bijusch'i, ar pateefibu arri warr peeskaitht to Engures draudses lohzekli Janni, kas bija fainneek's eeksch Goge mahjahm, tanni masa Mehrsragga zeemina. Ka mahzitais pee Mehrsragga basnizas es pee winna 31 gaddu sawu kohrteli ikreis esmu turreis un tapehz es wiffu winna dsihwoschanu un buhschanu gan labbi warreju redseht un pahrsinnaht. Wiffas tahs isteiktas sihmes weena labba fainneeka pee winna esmu atraddis, un ikfats, kam tihf, tahs wehl warr Goga mahjas ar paschahm azzim redseht, un kas naw redsams, no laudim ispraffiht un dsirdeht. Kad wiansch wiffu ka apdohmigs prahtha wihrs runnaja un darrija, tad man pascham lohti tikke sefdeen's eeksch garreem ruddens un seemas wakkareem ar winnu ir lihds paschu pufsnakti farunnatees. Tas bija lohti labs dehl's prett sawu mah'ti, kas ka atraitne wairak ne ka 30 gaddus sawu wezzumu salda meera pee ta nodsihwoja un ta arri bes kahdahm fahpehm aismigge. Tapatt tas gohdaja un mihloja sawu fainneezi un sawus behrnus, tohs eeksch wiffahm labbahm leetahm pee laika eemahzidams un labbi audsinadams. Trihs brahli pee winna dsihwoja, un tahda meera un salihdsiba, ka no stihdeschanahm ne buht ne dabbuja fo isdsirdeht. Tif weens no teem atkaphahs, grihbedams zittas mahjas par fainneeku tapf. Jauneklis tif pahri par 20 gaddoem buhdams, tehws tant nomirre un nu tam bija mahjas ar wiffu buhschanu usneemt. Nu tas dsihwoja ar mihlu mah'ti, kamehr brahli jau prahwaki bij tappusch'i, un tad padewahs lauliba. Deews winna laulibu swehtija ar 10 behrneem, no kurreem tiffkai 3 dehli un 2 meitas leeli usauge, schih's jau daschus gaddus ka prah'tigas un labbas fainneezes dsihwo; tohs zittus behrnus wehl sihkus Deews peenehme. Wuhfu Janna prah'tiga un saderriga dsihwoschana ar brahleem, kam pascheem seewas un behrni bija, un kas ar winnu kohpa weenprah'tigi weenu darbu strahdaja, weenu maiff ehde, tappe no Deewa eeksch wiffahm leetahm

apfwehtita. Kad Deews arri daschus neaugligus gaddus peefubtija, tomehr eefsch Zanna mahjahm, kas wajadsigs bija, ne truhke, jo par knappeem laikeem jau preefsch laika prahfigi bij gabdajis. Ta tam maies ne truhke, kad arri pa gaddeem tam zilweku pulzinsch no 24 dwehselem bij ja usturr. Bet ir lohti smaggas behdu deenas tas fadsihwojis, ko fluffam ar padohschanu eefsch Deewa prahu panesse. Winsch ne ween swejneeks un lauku kohpeis bija, bet arridsan laiwneeks. Zaur to tam tappe divi reises divi leelas malku laiwas ar wissu malka lahdir zaur Englenderu kara fuggeem atnemas, un winna dehl ar faru beedri Ruhnu semne pee mallas wallam laisti. Tas winnam bij skahde no 800 rubbuleem. Weens dehl no 19 gaddeem, pascha jaunafais brahlis, weens brahta dehl no 22 gaddeem un basnizas swannitais Klahwa Mahrtinsch lihds ar weenu brihw wihru, schee peezi wihri kohpa iswell farus tihflus weena rihta. Tas laiks bij lohti wehtrainsch un mahju laudis gan ar bailehm tohs gaida pee juhrmallas, ar preeku jau eerauga laiwu nahkam, bet weena azzumirli nosudde laiwu ar wisseem peezeem wihreem, kas wissi dsihwibu nobeidse eefsch wilneem. Zahnis, winna obtrais dehl no 23 gaddeem, labbi eefsch wissahm leetahm ismahzihts un arri labs grahmatneeks, ko tehws no refruscheem bij ispirzis, nogulleja zeeta fahrschu slinniba. Pehdigi tam arri bija sawa patte mihla fainneeze ja pawadda, ar ko 49nus gaddus jauka faderriba bij dsihwojis. — Pats 81nu gaddu wezs buhdams, weegli nogulleja tanni 1822tra gadda, winsch ikreis pee darba ween apraddis, wehl to deem preefsch farwas mirschanas spanischnus bij apstihwojis. — Winnu wezzakais, ur nu weenigais dehl Mikkelis, kas tam no peezeem dehleem atlizzis, eefsch mihla tehwa pehdahm no behnu deenahm staigajis, to lohti noschehloja un mannim teize, kad es par tehwa leelu wezzumu un besppezhibu ar to runtaju, ka tas no Deewa wehl luhdsam, ka mihla tehwa dsihwibu wehl fahdus gaddus gribbetu usturreht, jo kaut nu ganna bija ar aufim pagahjis un us fahjahm besppezhigs, tomehr winsch ar azzim un ar faru gudru prahu wairaf lab-

bu eefsch mahjahm padarram, ne ka zits jaunaks un stipraks. — Kursch ne buhtu labprah redsejis, ka schis Mikkelis to paschu wezzumu buhtu nodsihwojis, ka tehws, — bet, kas Deewa zellus warr isprast! — Pehz trin mehnescheem Deews ir winnu aizinaja pee ferwis, tikkai 48nus gaddus wezz buhdamu. Weena jauna atraitne ar 2 dehleem un 1 meitu, kas wissi 3 wehl lohti jaunā fahrtā irr, to gauschi un ilgi apraudaja. —

Pehz wezzuma un pehz fahrtas tee wissi blakam noglabbati pee Mehrbragga basnizas un te eefsch Deewu no farweem darbeem duss. Garram eijoh tam, kas winnus pasinnis, wehl affaras birst, un ja fahds skaugis buhtu bijis, tas lai faturr mutti un firdi; jo

Weens stipris meera spreedis nahwe irr,
Tur wissas dufnu leesmas mittejahs;
No skauga tur irr meers un jauka mihliba
Ka laipna mahse, affaras pakriht
Un lohjidamees apkampj kappu krusu.

Brandt,

Engures draudses wezs mahzitais.

S w a i g s n e s.

Dehl gohda weetas swaigines kihwejahs,
Saulite lezz, wiss sribdinsch mittejahs. —
Ta pasuhd augstu lauschu lepniba,
Kad kehnsch atspihd sawa gohdiba.

Teefas fluddinaschanas.

Us pawehleschanu tahs Keiserikas Gohdibas, ta Patwaldineeka wissas Kreewu Walsis u. t. j. pr., tohp no Baldohnes pagasta-teefas wissi parradu deweji to abbeju nomirruschu Baldohnes fainneeku Kauke Zehkaba un Pohdneeka Zehkaba ar scho teefas fluddinaschanu aizinati, lai pee saubeschamas farwas teefas eefsch starpu no 2 mehnescheem, un prohti lihds gtai August mehnescha deenai f. g., kursch par to weenigu un ieslehdjanu terminu irr nolikt, ar sawahm prassichanahm un parahdischanahm woi paschi, woi zaur weetneeku pee schis pagasta-teefas peeteizahs, to taisnibu parahda un tad to tabaku spreedumu pehz likumeem sagaida. To buhs wehra nemt! —

Ur Baldohnes pagasta-teefas appakschraftu un sehgeli islaists 16tâ Zuhni 1824. I

(E. W.) Kimwul Zahu, pagasta-wezzakais.
(Nr. 65.) Ed. no Brindmann, pagasta-teefas skrih-weris.

Us pawehleschanu tahs Keiseriffas Gohdibas, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walsis u. t. j. pr., tohp no Baldohnes pagasta-teefas wiffi parradu de-weji ta Baldohnes fainneeka Putlahze Zahna, kurfch sawas mahjas ar labbu prahnu, nespeldams tahs wairs walidht, pats atbewis, un par kurra mantu dehl peepildischanas winna Krohnes un magasibnes parradu, zaur schihs deenas spreedumu konkurss nolikt, ar scho teefas fluddinaschanu aizinati, lai pee saudeschanas sawas teefas eeksch staryu no 2 meh-neschein, un prohti lihds 9tai August mehnescha deenai f. g., l'ersch par to weenigu un isfchdsamu terminu irr nolikt, ar sawahm prassifchanahm un parahdischanahm woi paschi, woi zaur weetneeku pee schihs pagasta-teefas peerizahs, un tad to tahlaku spreedumu pehz likumeem sagaida. To buhs wehra nemt! —

Ur Baldohnes pagasta-teefas appakschraftu un sehgeli islaists 16tâ deenâ Zuhni mehnescha 1824. I

(E. W.) Kimwul Zahu, pagasta-wezzakais.
(Nr. 66.) Ed. no Brindmann, pagasta-teefas skrih-weris.

Zittas fluddinaschanas.

Taggab par Sohdes kirspelles mehleru ezelts ammata dehl ik swehtdeenâ no pulksten 2 lihds 5 pehz basnizas laika, un neddelas staryas katrà zet-tordeenâ no pulksten 2 lihds 4 tanni fohlas istabâ pee Unnes Krohga, Ellejas leelai muischai prettim un ne tahl no Sohdu basnizas atrohnams buhschu. Zittas deenas (bes ween sefdeenâ) mannis dabhuhs paschâ Galla muischâ pagasta teefas istabâ. 3

Ernest Erdmann.

Weens ismahzihst Wahz dahrsneeks bes dauds behrneem, kam labbas leezibas grahnatas, pee kah-da lunga deenestu mekle. Plafchaku sinu dohd tas dahrsneeks lablak, eeksch zeniga Geheimerrath Dffenberg lunga namma Zalgawâ. 2

Weena polwerke (lohp muischâ) ar krohgu, lau-keem un plawahm, 3 juhdses no Kuldigas, kas pee Kundenes muischas peeberr, irr us arrenti isdohdama. Sinu par scho lectu warr dabhuht pee Goertz lunga, Kuldigâ ressurfes nammâ. 2

Naudas, Labbibas un Prezzu tirgus us plazzi. Nihgê tanni 14tâ Zuhli 1824.

	Sudraba			Sudraba	
	Rb.	Kp.		Rb.	Kp.
3 Rubbuli 73 $\frac{1}{2}$ Kap. Papihru naudas gelbeja	1	—	1 Pohds kannepu tappe maksahst ar	1	—
5 — Papihru naudas	1	33	1 — linu labbas furtes — —	2	50
1 jauns Dahldeis	—	—	1 — flittakas furtes — —	2	—
1 Puhrs rudsu tappe maksahst ar	1	—	1 — tabaka	—	75
1 — kweeschu	1	30	1 — dselses	—	75
1 — meeschu	—	75	1 — sweesta	1	60
1 — meeschu = putrainu — —	1	20	1 muzza filku, preeschu muzzâ — —	6	—
1 — anfu	—	65	1 — wihschuu muzzâ — —	6	25
1 — kweeschu = miltu — —	1	80	1 — farkanas fahls — —	6	—
1 — bihdeletu rudsu = miltu — —	1	40	1 — rupjas leddainas fahls — —	5	75
1 — rupju rudsu = miltu — —	1	—	1 — rupjas baltas fahls — —	4	50
1 — sirnu	1	20	1 — smalkas fahls	4	25
1 — linu = sehklas	2	25	50 Grashi irr Barra jeb Papihres Rubbulis un		
1 — kannepu = sehklas	1	35	Barra nauda stahw ar papihres naudu weenâ		
1 — timmeau	4	50	maksâ.		

Esst zu drucken erlaubt.

Im Namen der Civiloberverwaltung der Ostseeprovinzen: Für den Censor: Dr. Georg Paucker.
No. 310.